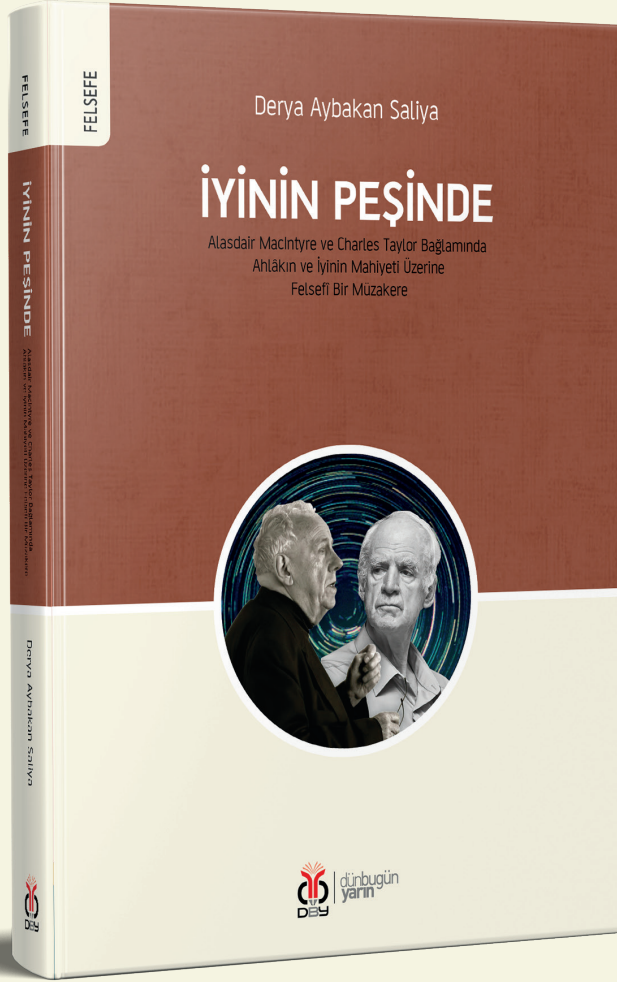

Derya Aybakan Saliya

İYİNİN PEŞİNDE

Alasdair MacIntyre ve Charles Taylor Bağlamında
Ahlâkın ve İyinin Mahiyeti Üzerine
Felsefî Bir Müzakere

İYİNİN PEŞİNDE

Alasdair MacIntyre ve Charles Taylor Bağlamında
Ahlâkın ve İyinin Mahiyeti Üzerine
Felsefi Bir Müzakere

Derya Aybakan Saliya

“dün”den öğrendiklerimizle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

felsefe | dünbugün
yarın

© 2020, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 96
Felsefe: 6

ISBN 978-605-4635-96-2
Sertifika No: 18188

Birinci Baskı:
İstanbul, 2020

Yazar:
Derya Aybakan Saliya

Editör:
Nuh Muaz Kapan

Yayın Yönetmeni:
İrfan Güngörür

Kapak/Mizanpaj:
DBY Ajans

Baskı/Cilt:
Mikyas Basım Yayın Matbaacılık
(Sertifika No: 35532)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Aybakan Saliya, Derya

İYİNİN PEŞİNDE: Alasdair MacIntyre ve Charles Taylor Bağlamında

Ahlâkın ve İyinin Mahiyeti Üzerine Felsefi Bir Müzakere / Derya Aybakan Saliya
İstanbul : DBY Yayınları, 2020.

408 s. ; 15,0 x 21,0 cm ___ (DBY Yayınları ; No. 96) ___ Dizin var

ISBN 978-605-4635-96-2

1- Felsefe 2- Ahlâk 3- Alasdair MacIntyre 4- Charles Taylor

Bu kitap, 31.01.2020 tarihinde Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü doktora programı kapsamında, Fen Edebiyat Fakültesi Felsefe bölümünde Prof. Dr. Muhsin YILMAZ'ın danışmanlığında savunulan "Çağdaş Ahlâk Felsefesine Katkıları Bağlamında Alasdair MacIntyre ve Charles Taylor Mukayesesi" başlıklı doktora tezinin gözden geçirilerek kitaplaştırılmış halidir.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr
Tel.: +90 212 526 98 06

İçindekiler

Önsöz..... 11

Giriş 13

BİRİNCİ BÖLÜM

Alasdair MacIntyre: Geleneklerin Rasyonalitesi ve Ahlâk..... 31

1. Batı Felsefesinde Ahlâkın Meşruiyeti Sorunu..... 31

2. Modern Parçalanmışlık ve Bütünlük Mefhumunun Yitimi..... 39

3. MacIntyre'm Yeni-Aristotelesçi Ahlâk Tasavvuru..... 52

3.1. Sosyo-Tarihsel Bir Pratik Akıl Telakkisi 58

3.2. Faziletin Kurucu Bir Bileşeni Olarak İctimâi

Etkinliklere Has Teâmüller 65

3.3. İnsan Hayatının Öyküsel Bütünlüğü 70

3.4. Gelenek..... 74

3.5. Gelenek, Rasyonalite ve İzafe..... 78

4. Üç Gelenek, Üç Rasyonalite 84

4.1. Ansiklopedistlere Karşı Soybilimciler/Soykütükçüler..... 86

4.2. Thomasçı Sentezcilik/Aristotelesçilik 93

5. MacIntyre'in Aquinasçılığı	103
5.1. Hususî/Mahâlî Olan ile Cihanşümûl Olanın Birarada Olabilme İmkânı.....	106
5.2. İlk Esaslar ve Nihaî Gâyeler	109
5.3. İzafiyet Karşıtlığı: Gelenek ve Hakikat.....	115
6. MacIntyre'in Ahlâk Nazariyesinin Politik İzdüşümleri.....	123
6.1. MacIntyre ve Marksizm	127
6.2. Thomasçı Aristotelesçiliğin Politik Önemi.....	137
6.2.1. İyinin Anlamı Nedir?	147
6.2.2. Hangi Pratik Akıl?.....	156

İKİNCİ BÖLÜM

Charles Taylor: Modern Şüphencilik ve Ahlâk Ontolojisi.....	167
1. Modern Ahlâkî Müphemiyet ve Şüphencilik Sorunu	167
2. Ahlâk Ontolojisi	175
2.1. İnsanın Güçlü/Derin/Apaçık Değerlendirme İstidadı.....	180
2.2. Modern Ahlâk Telakkisinin Ontolojik Menşei.....	191
2.3. Üstün Değerler ve Üstün İyi Tasavvuru	200
3. Anti-Natüralizm ve Ahlâk Realizmi.....	205
3.1. Aslî İyi Tasavvuru	210
3.2. İzafiyete Karşı Ahlâkî Sezgi	212
3.3. Apodeictic Modele Karşı Ad Hominem Akıl Tasavvurunun Ahlâk Düşüncesi Üzerindeki Etkisi	216
4. Özgürlük, Doğa ve Rasyonalite Çatışmasına Karşı Romantik Miras	229
4.1. Herder ve İfadeci/Dışavurumcu Antropoloji.....	229
4.2. Romantik Bütüncülük mü? Transandental Argüman mı?.....	238
4.3. Hegelci İstikameti Hazırlayan Koşullar	247
4.4. Hegel'in Sentezciliği.....	250
4.5. Hegelci Pratik Akıl Telakkisi.....	255

5. Hegel Metafiziğinin Politik İmkânları.....	267
5.1. Liberalizme Karşı Yurttaşlık Hümanizmi.....	281
5.2. Tanınma Talebi ve Kimlik Münasebeti.....	289
6. Taylor'ın Ahlâk Nazariyesinin Politik Muhtevası.....	295
6.1. İndirgemeciliğe ve Etnosentrisizme Karşı İyilerin Çeşitliliği.....	296
6.2. Çoğulculuğun ve Çokkültürlülüğün Tasdiki.....	299
6.3. Cihanşümûl Müsavat mı yoksa Farklılık mı?.....	301
6.4. İki Politik Yaklaşım ve Taylor	306

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Taylor ve MacIntyre'in Çağdaş Ahlâk Felsefesine Katkıları.....	327
1. Natüralizm Karşısında Taylor ve MacIntyre	329
2. Ahlâkî Müphemiyet Karşıtlığında Birleşen İki Rasyonalite Tasavvuru	332
3. Komüniteryanizm-Liberalizm Müzakereleri	343
3.1. Modern Benlik Tasavvurunun Tenkidi.....	350
3.2. Benlik ve İyi Mefhumu Arasındaki Münasebet: Ahlâkî Benliğin Teşekkülü.....	352
3.3. Benlik ve Toplum	354
4. Ayrışan Cihetleriyle Taylor ve MacIntyre.....	358
Sonuç	373
Kaynakça	387
Dizin.....	399

Önsöz

Aralarındaki sayısız ihtilafa rağmen felsefe tarihinde iz bırakan mütefekkirleri birbirlerinden tefrik eden belki de en mümeyyiz vasıf, varlıkta bir gayelilik görüp görmemeleri bağlamında tezahür eder. Söz konusu gayelilik fikri, kanaatimizce muayyen bir ahlâk ve politika felsefesi içerisinde müşahhas hale gelir. Teleolojik düşünce fârikalı söz konusu ahlâk ve politika felsefeleri, Alasdair MacIntyre ile Charles Taylor'ın felsefelerinde sarıh bir biçimde tecessüm eder. Bu iki filozofun nazarından bakıldığında, ahlâkî müphemiyet bağlamında dünya bugün sanki başıboşluğun ve istikametsizliğin yol açtığı bir inkisar-ı hayâli yaşıyor gibi. Söz konusu sükût-u hayâlden kurtulup anlamlı bir varoluşun imkânına işaret eden Taylor ile MacIntyre, modernizm ile post modernizm arasında süregiden nihayetsiz müzakereyi keşf-i kadim ile aşabilme umudunu haiz gözüdürler. İyiye matuf arayışlarını çoğu zaman tarihin tozlu sayfaları üzerinde yürüten bu iki filozof “iyi”nin ne olduğunu sorgulamaktan neden vazgeçemeyeceğimizi felsefe ve tefekkür tarihinin tanıklığında göstermeye çalışırlar.

Başta insanlığın düşünce mirasına çok değerli katkılarda bulunarak sonsuz bir ihtiramı hak eden Alasdair MacIntyre ile Char-

les Taylor olmak üzere, bu çalışmanın vücut bulmasında mühim katkıları olan değerli hocam Prof. Dr. Kasım Küçükalp'e, kitabın editasyonunda emekleri olan yakın dostlarım Gülbeyaz Karakuş ile Nuh Muaz Kapan'a, manevi desteklerinden ötürü biricik anneme ve eşim Ferehad Kiyar Saliya'ya hiss-i şükranlarımı ifade etmeyi bir borç bilirim.

Giriş

John Rawls'un 1971 yılında *A Theory of Justice* [Bir Adalet Kuramı] isimli eserini neşretmesinin ardından Anglo-Amerikan akademik dünyasında Rawls'a karşı Alasdair MacIntyre, Charles Taylor, Michael Sandel ve Michael Walzer'ın başını çektiği eleştirel bir tepki biçimi ortaya çıkar. Bu çerçevede MacIntyre, Taylor, Sandel ve Walzer; John Rawls gibi liberal teorisyenlerin soyut bir fert tasavvuruna istinat eden etik ve politik metodolojilerine karşı tarih ve toplum* vurgusu yapan çağdaş ahlâk nazariyecileri olarak temâyüz ederler. Rawls, mezkûr eserinde,

* Burada liberal ferdiyetçilik tasavvuruna karşı yapılan *toplum* vurgusu, muayyen cihetleriyle Marksist bir yaklaşımdan ayrılmaktadır. Zira Marx'ın ideal toplum tasavvuru, teşekkülü gelecekte vuku bulacak olan bir mefkûre olarak gözükmektedir, bilhassa 1980'li yıllardan itibaren Charles Taylor, Alasdair MacIntyre, Michael Sandel ve Michael Walzer tarafından çağdaş ahlâk ve politika düşüncesinde yeniden canlandırılmaya çalışılan toplum mefhumu, hâlihazırdaki bütün muayyen toplumların içtimâî yaşamının ahlâk ve politika düşüncesi üzerindeki önemine vurgu yapar. Ayrıca mezkûr mütefekkirler, geleneksel toplum biçimlerine oldukça değer verip bu toplum yapılarının sürdürülmesini ve muhafaza edilmesini gerekli görürken Marx'ın ise hususî ve ayrılmış mahalli toplulukları, müşterek ilgiler ve düşünceler mihverinde şekillenecek olan bir toplumun kurulması önünde engel olarak gördüğü söylenebilir.

Kantçı bir perspektife yaslanarak pratik aklın cihâşümül ilkelere başvurarak etik ve politik bir sistem tasarlar. Kant'tan esinlenerek cihâşümül bir yasa koyucu statüsünde görülen soyut ve rasyonel bir öznenin kabul edebileceği ilkelerden teşekkül eden bir adalet kuramı geliştirir. Burada sözü edilen cihâşümül ilkelere, orijinal durumdaki fertlerin rasyonel bir sözleşme yoluyla vasıl oldukları tarih üstü ve zamansız ilkeler olduğu varsayılır. Oysa Sandel, Walzer, Taylor ve MacIntyre, bu iddia aracılığıyla benliğin, aklın ve adaletin tarihsel bir bağlamdan tecrit edilmesini problemleri bir yaklaşım biçimi olarak değerlendirirler. Onlara göre Rawls, liberal ferdiyetçiliğin düşmüş olduğu hataya düşerek hususî bir yer ve zamandan bağımsız, somut durumların yol açtığı bakış açılarından tecrit edilebilen bir fert varsayımında bulunur. Fakat onlar açısından, ferdi yaşadığı koşullardan ve zaman diliminden soyutlayarak düşünen söz konusu liberal bakış açısı son derece hatalıdır.¹

MacIntyre, Taylor, Sandel ve Walzer'in temsil ettiği tarihselci yaklaşım, Rawls gibi Kantçı liberallerin, bütün insanlar ve kültürler için geçerli olan bir teorik ve pratik akıl varsayımında bulunmalarını eleştirir, düşünme biçimlerinin ve rasyonelitenin çoğulluğuna vurgu yapar. Tarihselcilere göre adalet sistemleri, hususî bir zaman ve kültür içerisinde kabul gören, pratik rasyonelitenin mahallî ölçütlerine göre anlam ve meşruiyet kazanan yerel teahmüllerdir. Bu yüzden onlar açısından Kant'ın izinden giden Rawls gibi liberallerin, adalet sistemlerini, rasyonel düşüncenin cihâşümül ilkeleri içerisinde konumlandırma çabaları hatalı bir yaklaşımdır.² Rawls'ın adalet nazariyesi karşısında muhalif bir tutum takınan

1 Robert Stern, "MacIntyre and Historicism" *After MacIntyre*, Cambridge, Malden: Polity Press, 1994, ss. 147-148.

2 A.g.m., s. 149.

BİRİNCİ BÖLÜM

Alasdair MacIntyre: Geleneklerin Rasyonalitesi ve Ahlâk

1. Batı Felsefesinde Ahlâkın Meşruiyeti Sorunu

*"Etik, insan yaşayışına ait faaliyete yönelik olgularla ilgiliyse bunun Batı medeniyeti içindeki dönüşümü Yunan'ın felsefe denilen faaliyetiyle mündemictir."*¹

Bugün ahlâk meselesiyle ilgilenen pek çok çağdaş filozof ve ahlâk nazariyecisinin öne çıkan vasıflarından belki de en mühimi ahlâkî ilkelerin mahiyeti ile ilgili bir kriz tespitinde bulunmaları ve ahlâkî bir kargaşaya dikkat çekmeleridir. Tam da bu hususa gönderme yapmak bağlamında Danial Callahan, *The Roots Of Ethics: Science, Religion and Values* isimli esere yazmış olduğu önsözde ahlâkî mükellefiyet ve insanî bilginin hudutları konularında çağımızı karakterize eden en temel vasfın "müphemlik" olduğunu yazar. Öyle ki ona göre Immanuel Kant'ın eleştirel felsefesinin ortaya koymuş olduğu üç temel soru (Neyi bilebiliriz, ne yapmalıyız ve neyi umabiliriz?) söz konusu müphemliğin Kant tarafından da fark edilmesinin bir sonucu olarak doğmuştur.² Agnes Heller

1 Mehmet Güneç, *Ahlâkın Felsefî Dönüşümü*, 1. Baskı, İstanbul: Vekitap Yayıncılık, 2018, s. 47.

2 Danial Callahan, "Preface", *The Roots of Ethics: Science, Religion and Values*, ed. Danial Callahan and H. Tristrom Engelhardt, Jr., New York & London: Plenum Press, 1981, s. v.

ise bu müphemliğin ahlâkî ilkelerin mahiyetiyle ilgili olarak tezahür ettiğini öne sürer. Ona göre “Ahlâk kuralları nelerdir? Hangi normlar geçerli normlardır?”³ türünden sorulara klasik ahlâk felsefeleri tarafından gereken yanıtlar verilmiştir. Oysa modern zamanlara gelindiğinde hangi normların geçerli olduğu, normların meşruiyetlerini hangi kaynaktan aldığı ahlâk alanının başat sorunları olarak tezahür etmiştir. Ahlâkın temellerine dair yürütülen bu tür soruşturma girişimlerinin sadece kendisi bile Alasdair MacIntyre tarafından kültürel bir krizin emaresi olarak yorumlanır.⁴

Peki Agnes Heller’in de işaret ettiği gibi kendi başına felsefi bir disiplin olarak ahlâk felsefesi başlığı altında, “ahlâkın kaynağının” ve “ahlâk denen fenomenin insan yaşamında niçin yer aldığı” yahut da yer alması gerektiğinin tartışılması, ahlâkî doğal bir fenomen olarak görüp mahiyetini tartışmaya ve sorgulamaya genel itibarıyla gerek duymayan Antik Yunan ve genel olarak klasik düşünce dünyasının filozoflarının değil⁵ de modern ve çağdaş dönem filozoflarının meselesi olarak karşımıza çıkması ne anlama gelir? Modern zamanlarda ahlâkın menşesine matuf temellendirmeci mülâhazalar ahlâkın ontolojik bir kriz içerisinde olduğunu mu gösterir? Bilhassa modern Batı felsefesinde ahlâkî temellendirme ihtiyacı neden neşet etmiştir? Muhtelif biçimlerde tezahür eden ahlâkî meşru bir zemine yerleştirme çabalarına rağmen modern Batı felsefesinde ahlâk alanı neden hâlâ kargaşanın ve anlaşmazlığın hü-

3 Agnes Heller, *Bir Ahlâk Kuramı*, çev. Abdullah Yılmaz, Koray Tütüncü, Ertürk Demirel, 1. Baskı, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2006, s. 19.

4 A. MacIntyre, “A Crisis in Moral Philosophy: Why is the Search for the Foundations of Ethics So Frustrating?” inside *The Roots of Ethics: Science, Religion and Values*, ed. Danial Callahan and H. Tristrom Engelhardt, Jr., New York and London: Plenum Press, 1981, p. 3.

5 Doğan Özlem, *Etik-Ahlâk Felsefesi*, ed. Kaan Özkan, 1. Baskı, İstanbul: Notos Kitap Yayınevi, 2013, ss. 25-26.

Kaynakça

ABEY Ruth, TAYLOR Charles, “Communitarianism, Taylor-Made: An Interview with Charles Taylor”, *The Australian Quarterly*, Vol. 68, No. 1 (Autumn, 1996), ss. 1-10.

ABEY Ruth, *Charles Taylor*, 1. Baskı, Teddington: Acumen Publishing, 2000.

ABEY Ruth, “Introduction: Timely Meditations in an Ultimately Mode-The Thought of Charles Taylor”, *Charles Taylor*, ed. Ruth Abey, Cambridge, Newyork: Cambridge University Press, 2004.

ABEY Ruth, “Another Philosopher-Citizen: The Political Philosophy of Charles Taylor”, *Political Philosophy In The Twentieth Century*, 1. Baskı, ed. Catherine H. Zuckert, New York: Cambridge University Press, 2011.

AKARSU Bedia, *Çağdaş Felsefe*, İstanbul: İnkılâp Kitabevi, 1994.

ARISTOTELES *Nikomakhos’a Etik*, çev. Saffet Babür, Ankara: BilgeSu Yayıncılık, 2007.

ARISTOTELES *Metafizik*, 3. Baskı, çev. Ahmet Arslan, İstanbul: Sosyal Yayınlar, 2010.

BAKER D. P., “Charles Taylor’s Sources of the Self: A Transcendental Apologetic?”, *International Journal for Philosophy of Religion*, Vol. 47, No. 3 (Jun. 2000), ss. 155-174.

BALCI Elif Nur Erkan, *Erdemi Keşfetmek*, İstanbul: İz Yayıncılık, 2019.

- BENHABİB Şeyla, *Modernizm, Evrensellik ve Birey*, 1. Baskı, çev. Mehmet Küçük, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 1999.
- BERLIN Isaiah, "Introduction", *Philosophy in Age of Pluralism: The Philosophy of Charles Taylor in Question*, 1. Baskı, Cambridge: Cambridge University Press, 1994.
- BERLIN Isaiah, *Romantikliğin Kökleri* çev. Mete Tunçay, 1.Baskı, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2004.
- BLAKELY Jason, *Alasdair MacIntyre, Charles Taylor, And The Demise of Naturalism*, Notre Dame, Indiana: University of Notre Dame Press, 2016.
- BLACKLEDGE Paul & DAVIDSON Neil, *MacIntyre's Engagement with Marxism Selected Writings 1953-1974*, Leiden&Boston: Brill, 2008.
- BLAKELY Jason William, *Three Political Philosophers Debate Social Science: Leo Strauss, Alasdair MacIntyre, and Charles Taylor*, (Doktora Tezi), University of California, 2013, s. 44 (<http://escholarship.org/uc/item/7g52n5gs>)
- CALHOUN Craig, "Morality, Identity, and Historical Explanation: Charles Taylor on the Sources of the Self", *Sociological Theory*, Vol. 9, No. 2 (Autumn, 1991), ss. 232-263.
- CALLAHAN Danial, "Preface", inside *The Roots of Ethics: Science, Religion and Values*, ed. Danial Callahan and H. Tristrom Engelhardt, Jr., New York and London: Plenum Press, 1981.
- CARKNER Gordon E., "Charles Taylor's Moral Ontology", <https://ubcgcu.files.wordpress.com/2012/11/taylors-ethics.pdf>, ss. 4-5
- CAPELLE Wilhelm, *Sokrates'ten Önce Felsefe I*, 1. Baskı, çev. Oğuz Özügül, Felsefe Dizisi: 9, İstanbul: Kabalcı Yayınevi, 1994.
- CAPRA F., *Batı Düşüncesinde Dönüm Noktası*, çev. Mustafa Armağan, İstanbul: İnsan Yayınları, 1989.
- COLEMAN Janet, "MacIntyre and Aquinas", *After MacIntyre*, Cambridge&Malden: Polity Press, 2007.
- COPELSTON Frederick, *Alman İdealizmi*, 2. Baskı, çev. Aziz Yardımlı, Felsefe Tarihi Cilt VII Çağdaş Felsefe Fichte'den Nietzsche'ye Bölüm 1a, İstanbul: İdea Yayınevi, 1996.

- ÇELİK Ezgi Ece, "Gadamer'in Hermeneutik Ufku ve Nietzsche'nin Perspektivizmi", *FLSF (Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi)*, sayı: 15, 2013, ss. 127-144.
- DAHLSTROM Daniel O., "Hamann, Herder ve Schiller'in Estetik Bütüncülüğü", çev. Metin Bal, *Bibliotech Felsefe Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl: 7, sayı: 21 (Mart-Nisan 2015).
- DOUGHERTY Jude P., "Three Rival Versions of Moral Enquiry: Encyclopedia, Genealogy, and Tradition by Alasdair MacIntyre", *The Review of Metaphysics*, Vol. 44, No. 2 (Dec., 1990), ss. 424-426.
- DREYFUS Hubert L., "Taylor's (Anti-) Epistemology", in *Charles Taylor*, ed. Ruth Abey, Cambridge: Cambridge University Press, 2004.
- DURALI Ş. Teoman, "Vefâtının İkiyüzüncü Yılında Tarihte En Önemli Fikir Binâlarından Birinin Mimarını İmmanuel Kant'ı Anarken", *Kutadgubilig Felsefe-Bilim Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 10, Ekim 2006, ss. 9-58.
- EISENBERG Paul D., "Hegel by Charles Taylor", *Nous*, Vol. 11, No. 1, Symposium Papers to be Read at the Meeting of the Western Division of the American Philosophical Association in Chicago, Illinois, April 28-30, 1977, ss. 55-61.
- GADAMER Hans-Georg, "Aristo'nun Hermenötik İlgisi", çev. Burhanettin Tatar, *Siyasî Hermenötik*, 1. Basım, ed. Burhanettin Tatar, Felsefe Dizisi 4, Samsun: Etüt Yayınları, 2000.
- GILSON Étienne, *Orta Çağda Felsefe* 1. Baskı, çev. Ayşe Meral, İstanbul: Kabalcı Yayınevi, 2007.
- GÖKBERK Macit, *Kant ile Herder'in Tarih Anlayışları*, 1. Baskı, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1997.
- GRAHAM Gordon, "MacIntyre's Fusion of History and Philosophy", *After MacIntyre*, ed. John Horton&Susan Mendus, Cambridge&Malden: Polity Press, 2007.
- GREGSON John, *Marxism, Ethics and Politics: The Work of Alasdair MacIntyre*, Bristol: Palgrave Macmillan, 2019.
- GUTHRIE W. K. C., *İlkçağ Felsefesi Tarihi*, 2. Baskı, çev. Ahmet Cevizci, Ankara: Gündoğan Yayınları, 1999.

- GÜNENÇ Mehmet, *Ahlakın Felsefi Dönüşümü*, 1. Baskı, İstanbul: Vekitap Yayıncılık, 2018.
- HALDANE John, “MacIntyre’s Thomist Revival: What Next?”, *After MacIntyre* içinde, ed. John Horton&Susan Mendus, Cambridge&Malden: Polity Press, 2007.
- HELLER Agnes, *Bir Ahlak Kuramı*, 1. Baskı, çev. Abdullah Yılmaz, Koray Tütüncü, Ertürk Demirel, Ağır Kitaplar Dizisi: 18, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2006.
- HERDT Jennifer A., “Alasdair MacIntyre’s ‘Rationality of Traditions’ and Tradition-Transcendental Standards of Justification”, *The Journal of Religion*, Vol. 78, No. 4, (Oct., 1988), ss. 524-546.
- HIBBS Thomas S., “MacIntyre’s Postmodern Thomism: Reflections on Three Rival Versions of Moral Enquiry”, *The Thomist: A Speculative Quarterly Review*, Volume 57, Number 2, April 1993, ss. 277-297.
- HINCHMAN Lewis P., “Virtue or Autonomy: Alasdair MacIntyre’s Critique of Liberal Individualism”, *Polity*, Vol. 21, No. 4 (Summer, 1989), ss. 635-654.
- HITTINGER Russel, “Charles Taylor, Sources Of The Self”, *The Review of Metaphysics*, Vol. 44, No. 1, (Sept., 1990), ss. 111- 130.
- HORTON John, MENDUS Susan, “Alasdair MacIntyre: After Virtue and After”, *After MacIntyre*, Cambridge&Malden: Polity Press, 2007.
- HUANG Yong, “Charles Taylor’s Transcendental Arguments for Liberal Communitarianism”, *Philosophy and Social Criticism*, Vol. 24, No. 4, ss. 79-106. <https://philpapers.org/rec/HUACTT> (29.09.2019)
- HUCH Ricarda, *Alman Romantizmi*, çev. Gürsel Aytaç, Ankara: Doğu Batı Yayınları, 2005.
- HÜNLER Solmaz Zelyût, *Rawls ve MacIntyre: İki Adalet Arasında*, 1. Baskı, Ankara, Vadi Yayınları, 1997.
- INGLIS John, “[Book Review] Alasdair MacIntyre. Three Rival Versions of Moral Enquiry: Encyclopaedia, Genealogy and Tradition”, *disClosure: A Journal of Social Theory*, Volume 1, Notre Dame, IN: University of Notre Dame Press, 1990.
- JAEGER Werner, *İlk Yunan Filozoflarında Tann Düşüncesi*, 1. Baskı, çev. Güneş Ayas, İstanbul: İthaki Yayınları, 2012.

- JOHNSON Peter, “Reclaiming the Aristotelian Ruler”, *After MacIntyre*, ed. John Horton & Susan Mendus, Cambridge&Malden: Polity Press, 1994.
- JONES L. Gregory, “Alasdair MacIntyre on Narrative, Community, and The Moral Life”, *Modern Theology* 4:1, 1987, ss. 53-69.
- JONES W. T., *Klasik Düşünce Batı Felsefesi Tarihi I*, 1. Baskı, çev. Hakkı Hünler, İstanbul: Paradigma Yayıncılık, 2006.
- <http://plato.stanford.edu/entries/communitarianism> (20.05.2014).
- KEENEY Patrick, *Liberalism, Communitarianism and Education*, Hampshire: Ashgate Publishing, 2007.
- KELLOW Geoffrey C., *The Communitarian Critique of Liberalism*, A Thesis for the Degree Master of Arts, Hamilton, Ontario: McMaster University, 1998.
- KERR Fergus, “The Self and the Good: Taylor’s Moral Ontology” *Charles Taylor*, ed. Ruth Abey, Cambridge, Newyork: Cambridge University Press, 2004.
- KISIEL Theodore, “Geleneğin Vukubulması: Gadamer ve Heidegger’in Hermeneutiği”, *İnsan Bilimlerine Prolegomena*, 1. Baskı, der. & çev. Hüsamettin Arslan, İstanbul: Paradigma Yayınları, 2002.
- KNIGHT Kelvin, *The MacIntyre Reader*, Notre Dame: University of Notre Dame Press, 1998.
- KNIGHT Kelvin, “Aristotelianism versus Communitarianism”, *Analyse&Kritik* 27/2005, ss. 259-273.
- KNIGHT Kelvin, *Aristotelian Philosophy: Ethics and Politics from Aristotle to MacIntyre*, Cambridge&Malden: Polity Press, 2008.
- KÜÇÜKALP Kasım, *Batı Metafiziğinin Dekonstrüksiyonu: Heidegger ve Derrida*, 1. Baskı, Bursa: Sentez Yayıncılık, 2008.
- KÜÇÜKALP Derda, *Politik Nihilizm*, 1. Baskı, İstanbul: Aktüel Yayınları, 2005.
- LAITINEN Arto, *Strong Evaluation without Moral Sources: On Charles Taylor’s Philosophical Anthropology and Ethics*, Berlin&New York: Walter de Gruyter, 2008.

- LAITINEN Arto, “MacIntyre and Taylor”, *The Routledge Companion to Hermeneutics*, 1. Baskı, ed. Jeff Malpas&Hans-Helmuth Gander, London&New York: Routledge, 2015.
- LIBÉRA Alain de, *Orta Çağ Felsefesi*, çev. Işık Ergüden, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013.
- LIAKOS David, “Overcoming Transcendence: Charles Taylor and Nihilism” (2012), *Philosophy Honors Papers 3*, <http://digitalcommons.conncoll.edu/philhp/3>.
- LOTT Micah, “Self-Contradiction and Self Reference in Alasdair MacIntyre’s Account of Tradition-Based Rationality”, *Journal of Religious Ethics* (JRE 30.3:315-339), 2002.
- LUTZ Christopher Stephen, *Tradition in the Ethics of Alasdair MacIntyre*, Lanham: Lexington Books, 2004.
- MACINTYRE Alasdair, *Marxism: An Interpretation*, London: SCM Press, 1953.
- MACINTYRE Alasdair, *Three Rival Versions of Moral Enquiry*, Notre Dame, Indiana: University of Notre Dame Press, 1990.
- MACINTYRE Alasdair, *Erdem Peşinde*, 1. Baskı, çev. Muttalip Özcan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2001.
- MACINTYRE Alasdair, *Ethik’in Kısa Tarihi*, 1. Baskı, çev. Hakkı Hünler-Solmaz Zelyüt Hünler, 22. Paradigma Kitabı Felsefe Dizisi 14. Kitap, İstanbul: Paradigma Yayınları, 2001.
- MACINTYRE Alasdair, *Ethics and Politics Volume 2*, 1. Baskı, Cambridge, New York: Cambridge University Press, 2006.
- MACINTYRE Alasdair, *The Tasks of Philosophy Selected Essays Volume I*, Cambridge University Press, 2006.
- MACINTYRE Alasdair, “A Partial Response to my Critics”, *After MacIntyre* içinde, ed. John Horton&Susan Mendus, Cambridge&Malden: Polity Press, 2007.
- MACINTYRE Alasdair, “Moral Relativism, Truth and Justification”, *The Tasks of Philosophy Selected Essays Volume I*, Cambridge University Press, 2006.
- MACINTYRE Alasdair, *After Virtue: A Study in Moral Theory*, 3. Baskı, Notre Dame, Indiana: University of Notre Dame Press, 2007.

- MACINTYRE Alasdair, “A Crisis in Moral Philosophy: Why is the Search for the Foundations of Ethics So Frustrating?” *The Roots of Ethics: Science, Religion and Values*, 1. Baskı, ed. Danial Callahan and H. Tristrom Engelhardt, Jr., New York and London: Plenum Press, 1981.
- MACINTYRE Alasdair, “Précis of Whose Justice? Which Rationality?”, *Philosophy and Phenomenological Research* Vol. L I, No. 1, March 1991.
- MACINTYRE Alasdair, “Critical Remarks on *The Sources of the Self* by Charles Taylor”, *Philosophy and Phenomenological Research*, Vol. 54, No. 1 (Mar., 1994), ss. 187-190.
- MACINTYRE Alasdair, “An Interview for Cogito”, *The MacIntyre Reader*, ed. Kelvin Knight, Notre Dame, Indiana: University of Notre Dame Press, 1998.
- MACINTYRE Alasdair, *Whose Justice? Which Rationality?*, Notre Dame, Indiana: University of Notre Dame Press, 1988.
- MACINTYRE Alasdair, “Interview with Professor MacIntyre”, *Kinesis* 20(2), 1994, ss. 34-47.
- MACINTYRE Alasdair, *First Principles, Final Ends And Contemporary Philosophical Issues*, Milwaukee: Marquette University Press, 1995.
- MACINTYRE Alasdair, “Moral Relativism, Truth and Justification”, *The MacIntyre Reader*, ed. Kelvin Knight, Notre Dame, Indiana: University of Notre Dame Press, 1998.
- MACINTYRE Alasdair, “Moral Pluralism Without Moral Relativism”, *The Proceedings of the Twentieth World Congress of Philosophy Volume I*, ed. Klaus Brinkmann, Philosophy Documentation Center: Bowling Green State University, 1999, ss. 1-8.
- MACINTYRE Alasdair, *God, Philosophy, Universities*, Lanham, Boulder, New York: A Sheed & Ward Book, 2009.
- MACINTYRE Alasdair, *Ethics in the Conflicts of Modernity: An Essay on Desire, Practical Reasoning, and Narrative*, 1. Baskı, Cambridge: Cambridge University Press, 2016.
- MADIGAN S. J. Arthur, “Alasdair MacIntyre on Political Thinking and the Tasks of Politics” *Political Philosophy in the Twentieth Century*, 1. Baskı, ed. Catherine H. Zuckert, New York: Cambridge University Press, 2011.

- McADAM Brian M., “Narrative, Truth, and Relativism in the Ethics of Alasdair MacIntyre”, (Doktora Tezi) A Dissertation Submitted to the Faculty of the School of Philosophy of The Catholic University of America in Partial Fulfillment of the Requirements Fort the Degree Doctor of Philosophy, Washington, D.C., 2011.
- McMYLOR Peter, *Critic of Modernity*, 1. Baskı, London and New York: Routledge, 1994.
- MORGAN Michael L., “Religion, History and Moral Discourse”, *Philosophy in an Age of Pluralism*, ed. James Tully, Daniel M. Weinstock, Cambridge: Cambridge University Press, 1994.
- MOUFFE Chantal, *Siyasetin Dönüşü*, 1. Baskı, çev. Fahri Bakırcı-Ali Çolak, Bilim-Felsefe-Politika Kitapları-29, Ankara: Epos Yayınları, 2008.
- MULHALL Stephen & SWIFT Adam, *Liberals and Communitarians*, 2. Baskı, Malden, Oxford: Blackwell Publishing, 2003.
- MUTLU Barış, “Alasdair MacIntyre’in Çağdaş Sorunlar Karşısında Yeni Aristotelesçiliği”, *Kilikya Felsefe Dergisi*, sayı: 1, Nisan 2018, ss. 39-63.
- MUTÇALI Serdar, *Arapça-Türkçe Sözlük*, Dağarcık Yayınları, İstanbul, 1995.
- NIETZSCHE F., *İyinin ve Kötünün Ötesinde*, 6. Baskı, çev. Ahmet İnam, İstanbul: Say Yayınları, 2011.
- OTTE Marcus Shane, *A Thomistic Critique of the Ethics of Alasdair MacIntyre*, (Yüksek Lisans Tezi) Department of Interdisciplinary Studies in the Collage of Graduate Studies, University of Central Florida, 2014.
- ÖZGÜ Melâhat, “Alman Romantizminde Sanat Anlayışı”, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/26/1044/12609.pdf> (17.03.2017).
- ÖZLEM Doğan, *Etik-Ahlâk Felsefesi*, 1. Baskı, ed. Kaan Özkan, İstanbul: Notos Kitap Yayınevi, 2014.
- PALMA Anthony Joseph, *Recognition of Diversity: Charles Taylor’s Educational Thought*, (Doktora Tezi) Departement of Humanities, Social Sciences, and Social Justice Education Ontario Institute for Studies in Education University of Toronto, 2014.
- PETERS Francis E., *Antik Yunan Felsefesi Terimleri Sözlüğü*, çev& haz. Hakkı Hünler, İstanbul: Paradigma Yayıncılık, 2004.

- POOLE Ross, *Ahlâk ve Modernlik*, 1. Baskı, çev. Mehmet Küçük, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 1993.
- RASMUSSEN Dennis C., “Contemporary Political Theory as an Anti-Enlightenment Project”, https://www.brown.edu/Research/ppw/files/Rasmussen_PPW.pdf (13.07.2017).
- REAMES Kent, “Metaphysics, History, and Moral Philosophy: The Centrality of the 1990 Aquinas Lecture to MacIntyre’s Argument for Thomism”, *The Thomist: A Speculative Quarterly Review*, Volume 62, Number 3, July 1998, ss. 419-443.
- RENAHAN Andrew, *Towards a Transcendent Good: Charles Taylor and the Challenge of Articulating a Postmodern Moral Identity*, A Thesis in The Department of Religion, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Montréal, Québec, Canada: Concordia University, 2009.
- ROWE C. Kavin, *One True Life*, New Haven&London: Yale University Press, 2016.
- SABINE George, *Siyasal Düşünceler Tarihi I*, çev. Harun Rızatepe, Ankara: Türk Siyasî İlimler Derneği Yayını, 1969.
- SANDEL Michael, *Liberalism and its Critics*, Oxford: Blackwell, 1984.
- SANDEL Michael J., *Liberalizm ve Adaletin Sınırları*, 1. Baskı, çev. A. Emre Zeybekoğlu, Ankara: Dost Kitabevi, 2014.
- SCHNEEWIND J. B., “Virtue, Narrative and Community: MacIntyre and Morality”, *The Journal of Philosophy*, Vol. 79, No. 11, Seventy-Ninth Annual Meeting of the American Philosophical Association, Eastern Division (Nov., 1982), ss. 653-663.
- William Schweiker “The Good and Moral Identity: A Theological Ethical Response to Charles Taylor’s *Sources of the Self*”, *The Journal of Religion*, Vol. 72, No: 4 (Oct., 1992), ss. 560-572.
- SHAPIRO Daniel, “Liberalism And Communitarianism”, *Analytic Philosophy*, Volume 36, Issue 3, July 1995, ss. 145-155.
- SLOTE Michael, “Virtue Ethics”, *The Routledge Companion to Ethics*, 1. Baskı, ed. John Skorupski, London&New York: Routledge, 2010.
- SMITH Nicholas H., *Charles Taylor: Meaning, Morals and Modernity*, 1. Baskı, Cambridge, Oxford: Polity Press, 2002.

- STERN Robert, “MacIntyre and Historicism” in *After MacIntyre*, Cambridge&Malden: Polity Press, 1994.
- STRAUSS Leo, “Progress or Return?”, *An Introduction to Political Philosophy: Ten Essays by Leo Strauss*, ed. Hilail Gildin, Detroit: Wayne State University Press, 1989.
- SUTHERLAND Stewart R., “Three Rival Versions of Moral Enquiry by Alasdair MacIntyre”, *The Philosophical Quarterly* (1950-), Vol. 42, No. 167 (Apr., 1992), ss. 253-255.
- TARNAS R., *Batı Düşüncesi Tarihi I*, 2. Baskı, çev. Yusuf Kaplan, İstanbul: Külliyyat Yayınları, 2013.
- TAYLOR Charles, *Hegel And Modern Society*, Cambridge: Cambridge University Press, 1979.
- TAYLOR Charles, “Self-Interpreting Animals”, *Human Agency and Language I*, 1. Baskı, Cambridge, New York: Cambridge University Press, 1985.
- TAYLOR Charles, “What is Human Agency?”, *Human Agency And Language I*, 1. Baskı, Cambridge, New York: Cambridge University Press, 1985.
- TAYLOR Charles, “Hegel’s Ambiguous Legacy for Modern Liberalism”, Hegel and Legal Theory Symposium (March 27-29, 1988), *Cardozo Law Review* 10: 857 1988-1989, <http://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/cdozo10&div=48&id=&page>.
- TAYLOR Charles, “Explanation and Practical Reason”, *Wider Working Papers* 72, World Institute for Development Economics Research of the United Nations University, 1989.
- TAYLOR Charles, “Religion in a Free Society”, *Articles of Faith, Articles of Peace: The Religions Liberty Clause and the American Public Philosophy*, ed. James Davison Hunter, Os Guinness, Washington: The Brookings Institution, 1990.
- TAYLOR Charles, *Philosophy And The Human Sciences: Philosophical Papers 2*, Cambridge, New York: Cambridge University Press, 1990.
- TAYLOR Charles, “The Diversity of Goods”, *Utilitarianism and Beyond*, ed. Amartya Sen&Bernard Williams, Cambridge, New York: Cambridge University Press, 1990.
- TAYLOR Charles, “Comments and Replies”, *Inquiry: An Interdisciplinary Journal of Philosophy*, Sayı:34/2, 1991, ss. 237-254.

- TAYLOR Charles, “Reply to Braybrooke and de Sausa”, *Dialogue: Canadian Philosophical Review* 33, Cambridge University Press, 1994, ss. 125-132.
- TAYLOR Charles, “Charles Taylor Replies”, *Philosophy in Age of Pluralism: The Philosophy of Charles Taylor in Question*, ed. James Tully, Cambridge: Cambridge University Press, 1994.
- TAYLOR Charles, “Reply and Re-articulation”, *Philosophy in Age of Pluralism: The Philosophy of Charles Taylor in Question*, 1. Baskı, ed. James Tully, Cambridge: Cambridge University Press, 1994.
- TAYLOR Charles, “The Politics of Recognition”, *Multiculturalism: Examining The Politics of Recognition*, ed. Amy Gutmann, Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1994.
- TAYLOR Charles, “Justice After MacIntyre”, *After MacIntyre*, Cambridge&Malden: Polity Press, 1994.
- TAYLOR Charles, *Philosophical Arguments*, Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press, 1995.
- TAYLOR Charles, “A Most Peculiar Institution”, *World, Mind, and Ethics: Essays on the Ethical Philosophy of Bernard Williams*, ed. J. E. J. Altham and Ross Harrison, New York: Cambridge University Press, 1995.
- TAYLOR Charles, *Hegel*, Cambridge: Cambridge University Press, 1999.
- TAYLOR Charles, *Sources Of The Self*, Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press, 2001.
- TAYLOR Charles, *The Ethics of Authenticity*, Cambridge, Massachusetts and London: Harvard University Press, 2003.
- TAYLOR Charles, “Ethics and Ontology”, *Journal of Philosophy*, Vol. 100, No. 6 (Jun., 2003), ss. 305-320.
- TAYLOR Charles, *Modern Toplumsal Tahayyüller*, 1. Baskı, çev. Hamide Koyukan, İstanbul: Metis Yayınları, 2006.
- TAYLOR Charles, “Yanlış Anlaşmalar: Cemaatçi-Liberal Tartışması”, *Liberaler ve Cemaatçiler*, 1. Baskı, ed. André Berten, Pablo de Silveira, Hervé Pourtois, çev. Başak Demir, Murat Develioğlu vd., Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2006.
- TAYLOR Charles, *Modernliğin Sıkıntıları*, 2. Baskı, çev. Uğur Canbilen, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2011.

- TAYLOR Charles, *Benliğin Kaynakları*, 1. Baskı, çev. Selma Aygül Baş, İstanbul: Küre Yayınları, 2012.
- TAYLOR Charles, *Seküler Çağ*, 1. Baskı, çev. Dost Körpe, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2014.
- TOKATLI Atilla, *Çağdaş Diyalektiğin Kaynağı Hegel*, İstanbul: Yazko, 1983.
- TRENER David, *Alasdair MacIntyre, George Lindbeck, and the Nature of Tradition*, Eugene, Oregon: Pickwick Publications, 2014.
- VOEGELIN Eric, *From Enlightenment to Revolution*, Durham: Duke University Press, 1975.
- WEINSTOCK Daniel M., "The Political Theory of Strong Evaluation", *Philosophy in an Age Of Pluralism: The Philosophy of Charles Taylor in Question*, ed. James Tully; Daniel M. Weinstock, Cambridge: Cambridge University Press, 1994.
- WEST David, *Kıta Avrupası Felsefesine Giriş*, 2. Baskı, çev. Ahmet Cevizci, İstanbul: Paradigma Yayıncılık, 2008.
- ZELLER Eduard, *Grek Felsefesi Tarihi*, 2. Baskı, çev. Ahmet Aydoğan, İstanbul: Say Yayınları, 2008.

Dizin

- A** 181, 184, 191, 199, 207, 282, 300, 327, 338, 380
- Adalet 55, 76, 79
- Adalet nazariyesi 14
- Adam Gifford 86, 88, 90
- Ad Hominem akıl 216, 218, 228
- Adorno 374
- Aeterni Patris 85
- After MacIntyre* 14, 52, 53, 56, 57, 79, 332, 359
- After Virtue* 21, 22, 24, 27, 39, 52, 56, 58, 65, 76, 83, 95, 96, 108, 110, 125, 126, 127, 128, 133, 315, 316, 332, 333, 334, 335, 336, 338, 339, 344, 350, 370, 385
- Against the Self-Images of the Age* 95, 370
- Agnes Heller 31, 32
- Agnostik 26
- Ahenk 35, 243, 247
- Ahlâk 25, 32, 35, 42, 55, 179, 180, 191, 213, 216, 309, 326, 378
- Ahlâk felsefesi 21, 24, 25, 26, 32, 35, 41, 43, 44, 46, 50, 51, 56, 58, 79, 82, 93, 94, 95, 109, 133, 176,
- 181, 184, 191, 199, 207, 282, 300, 327, 338, 380
- Ahlâkın kaynakları 189, 211, 320, 323, 324, 382
- Ahlâkın Soykütüğü Üzerine* 85
- Ahlâki çatı 205, 206
- Ahlâki çoğulculuk 172
- Ahlâki mekân 355, 356
- Ahlâki muhakeme 108, 117, 176, 180, 191, 204, 312, 339, 340, 342, 363
- Ahlâki müphemiyet 11, 26, 167, 174, 179, 328, 329, 332, 338, 381
- Ahlâki sezgi 214
- Ahlâki sorumluluk 263
- Ahlâki tahkikat 107, 123
- Ahlâki teemmül 175
- Ahlâki ufuk 207
- Ahlâki yaşam 34, 35, 53, 55, 69, 70, 71, 74, 172, 201, 206, 214, 229, 263, 264, 284, 328, 332, 341
- Ahlâk kültürü 24, 119, 120, 171, 320, 324
- Ahlâk ontolojisi 309
- Ahlâk realizmi 205, 208
- A. J. Ayer 330

Akademik 13, 61, 62, 86, 88, 89, 90, 94, 95
 Akıl 58, 100, 156, 216, 249, 255
 Alasdair 11, 13, 17, 18, 25, 26, 32, 39, 52, 53, 55, 61, 63, 73, 78, 79, 80, 81, 84, 85, 87, 89, 90, 92, 93, 96, 112, 115, 116, 117, 124, 126, 128, 129, 130, 133, 136, 203, 329, 330, 343, 359, 369, 370, 377
 Albertus Magnus 102
 Alman İdealizmi 245
 Alman Romantikler 237
 Amaçlılık 72, 114, 169, 192, 193, 194, 232, 244
 Analitik felsefe 48, 208, 331
 Anaximandros 33, 36
 Anaximenes 33, 36
 Anlama 17, 18, 28, 29, 32, 45, 46, 47, 48, 53, 59, 103, 117, 136, 150, 151, 152, 169, 175, 181, 182, 183, 185, 189, 201, 214, 223, 224, 227, 231, 233, 236, 259, 268, 280, 291, 294, 332, 339, 348
 Ansiklopedik 22
 Antik Yunan 16, 20, 28, 32, 35, 37, 63, 97, 120, 150, 195, 236, 238, 243, 252, 265, 274, 277, 280, 284, 368
 Anti-metafizik 113, 114
 Anti-metafizikçi 113, 114
 Antropolojik 46, 47, 49, 84, 170, 197, 208, 213, 233, 348, 384
 Apaçık değerlendirme 180, 184, 185, 186, 188, 189, 200, 212, 295, 353
 Apodeictic akıl 218, 219, 224, 225, 227, 228
 Araçsal akıl 229
 Araçsal akılcılık 167
 Arete 27, 28
 Aristoteles 15, 16, 17, 19, 25, 39, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 62, 63, 64, 65, 66, 92, 93, 96, 97, 98, 99, 102, 106, 109, 111, 112, 117, 125, 132, 133, 137, 152, 153, 154, 155, 163, 172, 192, 222, 232, 255, 282, 334, 335, 342, 380
 Articulation 204, 205, 207, 318, 325, 356
 A Short History of Ethics 385
 Aslı iyi 210
 Aşkın 80, 89, 136, 194, 213, 227, 236, 310, 314, 315, 325, 336, 358, 375
 A Theory of Justice 13, 331, 343
 Atina 33, 96, 151, 272
 Augustinus 96, 98, 100, 193, 211, 293
 Authenticity 292, 308, 319, 362, 364, 365, 366, 367, 368, 380
 Aydınlanma 41, 61, 80, 89, 119, 120, 125, 170, 200, 229, 230, 235, 240, 320, 329, 332, 371, 373, 374, 375, 376, 377, 378

B
 Bacon 170
 Bağımsız akıl 251, 252, 321, 337, 359, 360, 362, 379
 Bağlantısız akıl 21, 208, 213, 359
 Benliğin Kaynakları 169, 170, 172, 173, 177, 179, 188, 193, 194, 196, 197, 198, 201, 202, 203, 320, 321, 325
 Benlik 145, 349, 350, 352, 354
 Bertrand Russel 330
 Bilim 219, 239
 Bilinçdışı 246, 247
 Bir Adalet Kuramı 13
 Birlik 38, 86, 90, 134, 135, 236, 237, 238, 243, 244, 246, 247, 248, 249, 250, 253, 254, 255, 265, 266
 Bütünlük 38, 39, 50, 194, 195, 204, 232, 236, 238, 243, 247, 249, 251, 281

C
 Charles Taylor 11, 12, 13, 17, 18, 26, 35, 128, 129, 145, 167, 169, 170, 178, 179, 183, 185, 188, 189, 190, 192, 197, 198, 199, 200, 202, 203, 206, 208, 209, 210, 211, 216, 218, 230, 238, 239, 240, 251, 262, 263, 270, 281, 290, 297, 300, 309, 314, 316, 318, 320, 325, 329, 330, 332, 343, 345, 346, 347, 357, 359, 363, 364, 366, 379, 382, 385
 Cihanşümül 106, 254, 301
 Cihanşümül ruh 248, 251, 258, 278, 279
 Civitas 137, 358
 Cristopher Stephen Lutz 93
 Critique of Practical Reason 241, 259

Ç
 Çağdaş felsefe 19, 242
 Çeşitlilik 35, 51, 120, 140, 148, 155, 177, 299, 306, 335, 380
 Çoğulculuk 172, 328

D
 Dâhilî 68, 69, 281, 292, 310, 325
 Danial Callahan 31, 32, 41
 Das Phaenomenologie des Geistes 247
 David Ross 283
 Değer 170
 Değerlendirme 180, 288
 Demokratik 141, 177, 276, 291, 295, 300, 301, 347, 357, 374
 Demokritos 34, 36
 Deontolojik liberalizm 19
 Derrida 114, 246
 Descartes 170, 193, 196, 197, 198, 239, 251, 364, 383
 Devlet 15
 Dışlayıcı hümanizm 382

Dinî hümanizm 382
 Diyalektik 65, 82, 91, 122, 204, 252, 290
 Diyalojik 295, 319, 365, 366, 367
 Doğa 252
 Doğal akıl 113
 Duygu 20, 24, 36, 41, 127, 153, 208, 227, 230, 231, 232, 233, 235, 236, 248, 250, 297, 331, 348, 353, 369, 382
 Duygucu 21, 23, 24, 41, 48, 153, 171, 179, 217, 339, 369
 Duyguculuk 41, 369

E
 Ebedî 33, 99
 Edebî 84, 384
 Edward Said 376
 Efendi-köle diyalektiği 287, 289
 Emotivist 21, 23, 24, 25, 41, 217, 369
 Emotivizm 339
 Encyclopaedia Britannica 84, 86, 87, 88, 89, 90, 267
 Epikürosçular 195
 Epistemolojik 110, 218
 Epistemolojik muhakeme 173, 175
 Erdem 18, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 52, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 80, 134, 168, 340, 341, 342, 370, 371
 Erdem Peşinde 18, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 52, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 80, 134, 168, 340, 341, 342, 370, 371
 Eric Voegelin 375
 Estetik 152, 231, 234, 239, 245, 330
 Ethics and Politics 63, 129, 130, 133, 136
 Ethics in the Conflicts of Modernity 25, 109, 132, 136, 137, 138, 139, 140, 142, 143, 145, 146, 147, 149,

- 151, 153, 154, 155, 157, 159, 161, 162, 163, 165, 358
Ethics of Authenticity 319, 364, 365
 Etienne Gilson 97
 Etik 15, 31, 32, 35, 52, 54, 63
 Eudaimonia 54
 Evren 22, 23, 34, 112, 169, 172, 174, 194, 222, 223, 236, 325
- F**
 Farklılık 301
 Faşizm 264, 374
 Faydacılık 373
 Fazilet 16, 20, 27, 28, 29, 53, 54, 55, 56, 57, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 76, 78, 94, 107, 119, 137, 144, 160, 162, 163, 190, 203, 277, 309, 335, 336, 338, 342, 356, 357, 360, 361, 368, 378, 382, 384
 Felsefî 79, 245
 Felsefî tahayyül 122
 Ferdîyetçilik 13, 167, 318, 365, 366, 369, 371
 Fert 13, 14, 22, 23, 24, 39, 40, 55, 74, 144, 156, 164, 212, 217, 252, 253, 263, 265, 266, 267, 270, 271, 275, 276, 277, 289, 302, 308, 341, 348, 349, 350, 351, 361, 365, 366, 367, 369, 370, 379
 Feyerabend 220
 Fichte 242, 244, 245, 247
First Principles, Final Ends, and Contemporary Philosophical Issues 108
 Fransız Devrimi 291, 373
 Friedrich Schlegel 238, 243
- G**
 Galileo 170, 194, 221, 223
 Gaye 64, 83, 117, 191, 199, 243, 256, 268, 280, 298, 352
 Geist 251, 254, 260, 264, 266, 267, 269, 281
 Gelenek 20, 74, 78, 115, 380
 Geleneklerin rasyonallitesi 81, 118
 Gerekçelendirme 60, 61, 62, 79, 80, 82, 83, 103, 105, 114, 116, 117, 118, 121, 125, 297, 298, 348, 378
God, Philosophy, Universities 112
 Goethe 243
 Güçlü/sağlam/apaçık değerlendirme 214
 Güzellik 73, 243, 245
- H**
 Hak 11, 51, 88, 93, 118, 127, 176, 177, 184, 204, 263, 282, 283, 284, 287, 290, 296, 305, 316, 333, 334, 344, 363, 371
 Hakikat 115
 Hamann 231, 235
 Hans-Georg Gadamer 16, 329
Hapishanenin Doğuşu 224
 Haricî 68, 118, 140, 193, 211, 220, 241, 242, 244, 258, 260, 311, 316, 324, 332, 361, 382, 384
 Harry Frankfurt 186
 Haysiyet 291, 295, 301
 Hegel 15, 18, 19, 170, 192, 238, 243, 245, 247, 248, 250, 251, 253, 254, 255, 257, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 329
Hegel 170, 194, 195, 196, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 244, 245, 246, 247,

- 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 256, 257, 258, 260, 261, 268, 269, 270
 Hegel metafiziği 267
 Heidegger 114, 181, 182, 183, 184, 223, 246, 329
 Herder 182, 229, 231, 232, 234, 235, 237, 239, 242, 243, 251, 293, 294, 295, 373
 Hermeneutik 183
 Hermenötik 16, 181, 184
 Hiyerarşik toplum 295, 301, 381
 Hobbes 170, 235, 255, 257
 Homerik 20, 35, 53, 60, 65
 Homerosçu 36, 39, 53
 Horkheimer 374
 Hölderlin 243, 245, 247
 Hristiyanlık 99, 109, 251
Hukuk Felsefesi 267
 Hume 41, 192, 240, 330, 351
 Hususî 106
 Hümanizm 285, 381, 382
- I**
 İsaiah Berlin 192, 231, 374
- İ**
 İbn Rüşd 98, 99, 102
 İçkin 21, 64, 67, 68, 69, 71, 72, 74, 78, 121, 192, 230, 246, 335, 336, 337, 360, 361
 İçsel 67, 71, 224, 249, 255, 285, 288, 293, 294, 295, 324
 İçtimaî 354
 İfadeci/dışavurumcu antropoloji 229
 İhtiram 184, 203, 207, 212, 288, 296, 301, 302, 304, 306, 308, 311, 312
 İncicam 34, 35
 İrade 20, 100, 125, 178, 191, 229, 231, 244, 257, 260, 263, 275, 348, 382
 İslâm 29, 98, 99, 109
 İyi 11, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 34, 37, 39, 40, 48, 49, 51, 54, 55, 59, 60, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 75, 77, 78, 88, 94, 96, 99, 107, 108, 109, 115, 119, 121, 122, 124, 127, 132, 134, 136, 137, 138, 140, 141, 142, 145, 146, 147, 148, 151, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 164, 165, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 176, 177, 179, 180, 185, 188, 189, 190, 191, 193, 194, 198, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 220, 221, 222, 227, 228, 230, 235, 257, 263, 265, 282, 283, 284, 286, 287, 293, 296, 298, 299, 300, 301, 304, 305, 307, 308, 310, 311, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 323, 325, 326, 328, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 340, 342, 344, 346, 347, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 367, 379, 380, 381, 383
 İyi ideası 15, 169, 293
 İyonya 36
 İzafiyet 78, 115
- J**
 John Rawls 13, 126, 127, 304, 307, 331, 343, 346, 360
 John Stuart Mill 127, 330, 346
 Jürgen Habermas 51
- K**
 Kamusal 119, 138, 266, 267, 268, 271, 272, 273, 274, 275, 277, 278, 279, 281, 285, 286, 288, 289, 291, 300, 351, 378, 379

- Kanada 300, 303, 358
 Kant 14, 31, 41, 171, 172, 176, 232, 239, 240, 241, 242, 244, 247, 251, 256, 258, 259, 260, 261, 263, 264, 283, 297, 307, 333, 334, 379, 382
 Kapitalizm 132, 134
 Karakter 16, 29, 53, 54, 64, 71, 74, 138, 142, 144, 154, 185, 282
 Kartezyen 175, 181, 197, 218, 230, 254, 362
 Kartezyen felsefe 197, 254
 Kelvin Knight 54, 57, 62, 72, 109, 110, 112, 117, 124, 133
 Kent Reames 108, 110
 Kimlik 289, 290
 Komüniteryanizm 319, 343, 344, 345, 346
 Komünizm 128, 130, 131, 259, 374
 Kozmolojik 35, 36, 269, 312
 Kozmos 34, 38, 51, 194, 206, 211, 223, 225
 Kuhn 90, 128, 220
 Kur'an 99
 Kurucu iyiler 190, 215, 317, 363
 Kültür 14, 17, 20, 24, 27, 28, 29, 32, 35, 37, 38, 39, 42, 46, 47, 48, 49, 51, 54, 58, 61, 93, 94, 110, 119, 120, 121, 122, 123, 146, 150, 151, 152, 154, 155, 156, 158, 165, 171, 175, 179, 181, 193, 199, 211, 212, 213, 215, 216, 217, 225, 230, 231, 243, 253, 263, 267, 269, 270, 271, 291, 293, 294, 295, 296, 300, 301, 302, 303, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 317, 318, 319, 320, 322, 324, 326, 328, 329, 337, 344, 347, 348, 349, 350, 351, 358, 364, 366, 367, 368, 370, 386
- L**
 Laik 26
 Leo Strauss 128, 129, 375
 Liberalizm 314, 343, 379
Liberalizm ve Adaletin Sınırları 343, 379
 Lyotard 376
- M**
 MacIntyre 11, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 32, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 168, 171, 190, 200, 203, 216, 220, 221, 310, 317, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 336, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 368, 369, 370, 377, 378, 380, 381, 384
 Madde 33, 196
 Mahallî 106
 Maimonides 99
 Marksizm 123, 124, 127, 129, 130, 131, 132, 134, 135
 Marx 13, 124, 130, 131, 134, 136
Marxism and Christianity 123

- Marxism An Interpretation* 123, 131
 Mefhum 57, 63, 79, 184, 210, 287, 329, 379
 Mekanik 167, 168, 169, 194, 222, 230, 236, 330, 341, 383
 Menon 108
 Metafizik 117
 Metafiziksel biyoloji 39, 52, 54, 57
 Metafiziksel teoloji 113
 Michael Oakeshott 374
 Michael Sandel 13, 262, 263, 378
 Michael Walzer 13, 343
 Mistik 232
 Mitolojik 35, 36, 385
 Modern ahlâk 24, 52, 93, 172, 191, 321, 383
 Modern bilim 181, 203, 223, 234, 297
 Modern içselleştirme 198
 Modernizm 15, 18, 51, 132, 373
 Modern kimlik 301, 323, 324
Modernliğin Sıkıntıları 366, 367, 368
 Monte Azul 142, 143, 144, 145
 Moralitat 262, 264, 274, 287
 Muayyen 11, 13, 20, 22, 24, 25, 63, 74, 92, 104, 105, 112, 115, 116, 119, 120, 147, 155, 159, 161, 165, 206, 224, 232, 233, 248, 249, 252, 258, 260, 261, 262, 272, 273, 279, 282, 286, 288, 294, 305, 309, 311, 312, 313, 316, 334, 337, 341, 349, 350, 352, 353, 355, 356, 357, 363, 365, 383, 386
 Muhafazakar 374
 Muhafazakâr 76, 373, 374, 375
 Muhayyile 68, 232, 248, 249
 Mukayese 19, 22, 25, 85, 91, 95, 96, 100, 101, 104, 105, 151, 187, 223, 228, 248, 263, 293, 307, 315, 333, 384
 Mutlak akıl 269
 Müphemlik 31, 328
 Müsavat 301
 Müslüman 18, 97, 98
 Müşterek 13, 17, 21, 22, 23, 27, 35, 41, 42, 60, 61, 77, 84, 85, 91, 95, 98, 101, 103, 123, 126, 131, 134, 135, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 149, 150, 155, 161, 162, 163, 164, 173, 186, 195, 208, 217, 219, 220, 223, 224, 228, 265, 266, 271, 272, 273, 275, 277, 280, 286, 287, 289, 300, 304, 305, 306, 307, 310, 312, 318, 320, 323, 326, 328, 341, 342, 347, 355, 357, 358, 359, 362, 367, 368, 374, 378, 380
 Müzakere 22, 25, 46, 91, 93, 99, 106, 113, 139, 143, 157, 184, 192, 201, 219, 242, 276, 282, 284, 307, 344, 349, 363
N
 Natüralist 216
 Natüralizm 330, 331
 Nesnellik 89, 94, 174, 181, 183, 205, 215
 Nesnel ruh 273
 New Left hareketi 129
 Newton 168, 170
 Nietzsche 83, 85, 87, 88, 94, 114, 125, 183
 Nihilizm 380
Nikomakhos'a Etik 15, 52, 54, 63
 Nizam 34, 35, 38, 126, 135, 136, 169, 195, 196, 197, 203, 253, 255, 256, 258, 281, 306, 315, 332, 336, 374, 381, 382, 383
 Nomos 25
 Normatif 38, 42, 47, 51, 77, 169, 197, 256, 307, 329, 331, 348
 Nussbaum 310

- O**
 Objective spirit 273
On the Origin of Language 235
 Ontik logos 169
 Ontolojik 191, 246, 307, 381
 Onur 202, 291, 295, 301
 On yedinci yüzyıl 167
 Orta çağ 20, 39, 50, 60, 70, 90, 91, 93, 97, 150, 168, 229
 Ortakölçülemezlik 220
 Oryantalist 377
- Ö**
 Ödev 88, 204, 263
 Ön-anlama 223
 Önyargı 162, 182, 374
 Öykü 341
 Öz anlama 268
 Özgünlük 294, 295, 303, 308, 362, 363, 364, 365, 367, 368
 Özgürlük 261
 Özne 169, 181, 196, 197, 214, 233, 234, 237, 240, 249, 250, 253, 254, 255, 256
- P**
 Panteist 33
 Papa XIII. Leo 85, 96
Philosophical Arguments 171, 173, 174, 175, 188, 311, 313, 319
Philosophy And The Human Sciences: Philosophical Papers II 318
 Phronesis 335
 Phusis 25
 Phytagorasçılar 33
 Platon 15, 16, 17, 92, 93, 96, 98, 112, 197, 198, 211, 222, 255, 258, 334, 335, 336
 Polis 53, 54, 55, 56, 137, 138, 152, 285, 358
- Politika* 15, 270
 Politika felsefesi 11, 19, 55, 283, 296, 307, 327, 331, 343, 344
 Postkolonyal 376, 377
 Pratik 58, 156, 160, 199, 241, 255, 337
 Pratik akıl 14, 16, 18, 21, 25, 52, 57, 58, 59, 60, 62, 92, 107, 111, 112, 115, 132, 146, 156, 158, 159, 160, 161, 163, 165, 172, 216, 218, 219, 222, 228, 229, 255, 256, 257, 258, 313, 314, 334, 335, 337, 338, 380, 381
 Pratik rasyonalite 58, 61, 146, 156, 216, 339, 358
 Prudentia 107
- Q**
 Quebec 300, 303, 305, 306, 347, 358
- R**
 Rasyonalite 78, 257
 Rasyonel fail 157, 334
 Rasyonel gerekçelendirme 117
 Rawls 13, 14, 17, 19, 55, 79, 331, 333, 344
 Res cogitans 239
 Res extensa 239
 Robert Nozick 126
 Roma 88, 97, 284
 Romantik akım 238, 242, 247, 248
 Romantik antropoloji 238
 Ronald Dworkin 284, 304, 346
 Rousseau 236, 239, 257, 260, 293, 364, 373
 Rönesans 88, 257
 Ruh 268, 269
- S**
 Sahicilik 292, 293, 294, 295, 308, 362, 363, 364, 367, 368
- Sanat 50, 68, 71, 143, 150, 231, 234, 235, 236, 238, 244, 245, 246, 250, 268, 365, 373, 384
 Schiller 231, 244, 246
 Schleiermacher 243
Secular Age 385
 Seçim 20, 23, 24, 25, 138, 179, 349, 352, 366
 Seküler 35, 193, 382, 383
Seküler Çağ 35, 193, 382, 383
 Sempati 346, 382, 383
 Sittlichkeit 262, 263, 264, 265, 266, 273, 274, 277, 281, 284, 287
 Sofist 37, 38
 Sofistler 15, 36
 Sokrates 15, 33, 92, 112, 264
Sources of the Self 190, 198, 199, 200, 202, 203, 204, 210, 212, 230, 296, 320, 344, 364, 365, 385
 Soykütükçü 22, 84, 87
 Soyut akıl 40, 238
 Sturm und Drang hareketi 235
Summa Contra Gentiles 107
Summa Theologia 107, 147
System of Transcendental Idealism 245
- Ş**
 Şehir devleti 52, 55, 56, 281
 Şeyla Benhabib 15, 51
- T**
 Tabu 46
 Takdir 148, 185, 186, 188, 190, 201, 202, 219
 Tanınma 289, 291
 Tanrısal 33, 35, 66, 176, 270, 367
 Tarih 232, 270
 Taylor 11, 13, 14, 17, 18, 19, 23, 24, 26, 35, 162, 167, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 309, 310, 311, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 371, 379, 380, 381, 382, 383, 384
 Teamül 52, 56, 62, 73, 186
 Tecrübe 240
 Teizm 98, 321, 324
 Teknoloji 167, 195, 223, 375
 Teleolojik 11, 25
 Telos 222
 Teoloji 86, 113
 Thales 36
The Phenomenology of Mind 289
The Roots of Ethics 31, 32, 41
Theses on Feuerbach 124
The Tasks of Philosophy 83, 106, 127, 128

- Thomas Aquinas 25, 85, 91, 93, 96, 101, 102, 103, 106, 109, 113, 125, 132, 133, 147, 155
- Thomasçı 22, 25, 57, 93, 94, 95, 96, 109, 110, 112, 114, 136, 137, 145, 162, 357, 385
- Thomasçı Aristotelesçilik 25, 94, 95, 111
- Thomasçı Sentezcilik 93
- Thorupstrand 139, 140, 141, 142, 144, 145
- Three Rival Versions of Moral Enquiry* 76, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 96, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 125, 341
- Tikel 92, 106, 108, 278, 298, 316
- Topluluk 57, 139, 278, 279, 362
- Toplulukçu 309, 344, 345
- Toplum 145, 269, 350, 354, 357
- Torah 99
- Tözel akıl 333
- Transandental felsefe 240
- U**
- Ufukların kaynaşması 307
- Ü**
- Üstün İyi 200, 207
- V**
- Vahiy 98
- Varlık 183
- Varlık ve Zaman* 183
- Virtue 16, 58, 67, 69, 108, 111, 125, 128, 133, 316, 369, 370
- Volkgeist 267
- Voltaire 375
- W**
- Walzer 13, 14, 310, 344
- Weber 194
- Whitehead 15
- Whose Justice? Which Rationality?* 58, 59, 60, 62, 78, 81, 82, 84, 92, 96, 109, 111, 113, 115, 125, 138, 385
- Y**
- Yasa 14, 37, 45, 119, 125, 140, 170, 259, 275, 303, 304, 306
- Yeni-Aristotelesçilik 154
- Yöntem 315
- Yöntemsel 172, 197, 229, 283, 323, 332, 333, 337
- Yurttaş 39, 55
- Yurttaşlık hümanizmi 281, 284, 285, 287
- Yurttaşlık toplumu 286
- Yüce 185, 201, 202, 210, 285, 384
- Z**
- Zihin 50, 138, 142, 154, 159, 169, 180, 196, 197, 206, 230, 232, 240, 291, 375, 383, 385
- Zorunluluk 246, 252, 275, 279, 281, 290, 314

İYİNİN PEŞİNDE

Alasdair MacIntyre ve Charles Taylor Bağlamında
Ahlâkın ve İyinin Mahiyeti Üzerine Felsefî Bir Müzakere

Çağdaş ahlâk felsefesinin temel problemleri hangi mefhumlar üzerinden açığa çıkmaktadır? Liberal düşünce tasavvurlarına karşı Alasdair MacIntyre ve Charles Taylor nasıl bir ahlâk felsefesi ortaya koyarlar? Ahlâk, epistemolojik bir mesele midir yoksa ahlâkın ontolojik dayanakları mı söz konusudur? İyinin mahiyeti üzerine düşünen tefekkür geleneği çağdaş zamanlar içerisinde yeniden canlandırılabilir mi? Aristotelesçi ahlâk nazariyesi bugün için nasıl bir alternatif teşkil etmektedir? Bütün bu soruların cevaplarının titizlikle izini süren bu çalışma, liberal yaşam koşulları içerisinde bile hâlâ “iyi nedir?” sorusunun peşinde olanlar için okunmaya değer felsefî bir müzakere sunmaktadır. İşte bu müzakere bağlamında ahlâkın şahsî seçim ve tercihlerin ötesinde ontolojik dayanakları olduğuna dikkat çeken Taylor ve MacIntyre, söz konusu ontolojik dayanakların neler olduğu konusunda kendilerine özgü görüşler öne sürmeleri bakımından çağdaş felsefe okuyucuları nezdinde oldukça dikkat çekici bir konuma yerleşirler. Bu iki filozof, bilhassa liberalizmle hesaplaşma yöntemleri ve etkilendikleri mütefekkirler bakımından birbirlerinden ayrışsalar da teleolojik düşünce geleneğini yeniden canlandırma girişimleri bakımından elinizdeki kitabın araştırma konusu hâline gelirler. Bütün bunların yanı sıra Taylor ve MacIntyre’in bilhassa Batı dünyasında ve Batı felsefesinde temayüz eden ahlâkî müphemiyet sorunu ile yüzleşebilme ve bu sorunun üstesinden gelme yöntemleri bu çalışmanın temel araştırma meselesi olarak ortaya çıkmaktadır.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Çağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-605-4635-96-2

9 786054 635962